

Privatinės teisės užduotis

2025 m. gegužės 23 d.

Ieškovė ieškiniu prašo atidalinti iš bendrosios dalinės nuosavybės, jai iš atsakovės priteisiant 1/8 dalį garažo, įpareigojant ieškovę sumokėti atsakovei 400 Eur pinigine kompensaciją. Atsakovė pateikė priešieškinį, kuriuo prašo ieškinį atmesti ir atidalinti iš bendrosios nuosavybės garažo 7/8 dalį, priteisiant ją atsakovei, o ieškovei priteisiant 2800 Eur kompensaciją už atidalijamą 7/8 dalį garažo.

Ginčo šalys yra seserys, kurios yra nekilnojamojo turto (žemės sklypo, gyvenamojo namo, garažo, kiemo statinių) bendraturtės. Ieškovei nuosavybės teise priklauso 2/3 žemės sklypo ir gyvenamojo namo, 7/8 dalys garažo bei visi ūkiniai pastatai. Atsakovei nuosavybės teise priklauso 1/3 žemės sklypo ir gyvenamojo namo bei 1/8 dalis garažo. Ieškovė nuosavybės teise į žemės sklypo, gyvenamojo namo bei garažo dalis įgijo paveldėjimo būdu (paveldėjo mirus ginčo šalių tėvui) ir dovanojimo sutarties pagrindu, t. y. ginčo šalių motina padovanojo ieškovei dalį turto. Atsakovė nuosavybės teise į žemės sklypo ir gyvenamojo namo dalį įgijo išlaikymo iki gyvos galvos (rentos) sutartimi, kai ginčo šalių motina perleido šį turtą atsakovei už išipareigojamą rūpintis ja, o dalis ginčo garažo priklauso atsakovei paveldėjimo pagrindu (paveldėjo mirus ginčo šalių tėvui).

Garažas turi bendrą sieną ir bendras stogo konstrukcijas su ūkiniu pastatu, kuris priklauso ieškovei. Ginčo dėl žemės sklypo ir gyvenamojo namo naudojimo tarp šalių nėra. Faktiškai ieškovė su šeima gyvena gyvenamojo namo pirmame aukšte ir naudojasi žemės sklypo dalimi bei ūkiniais pastatais, o atsakovė kartu su ginčo šalių motina gyvena gyvenamojo namo antrame aukšte, naudojasi savo žemės sklypo dalimi bei garažo dalimi – jame laiko buitines ir sodo daiktus, kietąjį kurą namo šildymui. Abi šalys teigia, kad nėra jokių objektyvių galimybių garažą padalinti į dvi atskiras 1/8 ir 7/8 dalių patalpas bei išlaikyti tokią pačią šių dalių paskirtį (garažo). Ieškovė teigia, kad jos šeima turi du automobilius, jai priklauso didžioji dalis garažo, ji finansiškai pajėgi sumokėti kompensaciją, todėl ieškinys turi būti tenkinamas. Atsakovė nurodė, kad ginčo garažu, esančiu tame pačiame žemės sklype kaip ir gyvenamasis namas, kuriame gyvena ji su savo motina, naudojasi tiek atsakovė, kuri yra rentos mokėtoja savo motinai, tiek šalių motina.

Ginčo šalių motina teigia, kad garažas naudojamas kaip rūsys-sandėlis, kuriame laikomi sodo ir namų ūkio reikmenys, taip pat kietasis kuras gyvenamajam namui šildyti, o priteisus visą garažą ieškovei, atsakovei ir jai nebus galimybės kitur laikyti savo turimus daiktus/kurą. Ji sudarė dovanojimo sutartį dėl garažo dalies su ieškove, nes ieškovė žadėjo, kad nedraus naudotis ūkiniu pastatu – garažu.

1. Nurodykite ir motyvuotai pagrįskite, kokio dydžio žyminis mokestis mokėtinas už ieškinį ir už priešieškinį.
2. Motyvuokite kaip šiuo atveju sprendinas šalių ginčas dėl garažo atidalinimo? Kokias teisiškai reikšmingas aplinkybes turi įvertinti teismas? Kaip parinkti atidalinimo būdą? Ar šiuo atveju tenkintinas ieškinys ar priešieškinis? Kodėl?
3. Kokią įtaką ginčo sprendimui (ne) turi tarp atsakovės ir ginčo šalių motinos sudaryta išlaikymo iki gyvos galvos sutartis?
4. Ar rentos gavėja – šalių motina, (ne)trauktina į bylą trečiuoju asmeniu? Kodėl?
5. Kaip nustatyti kompensacijos dydį? Kokias įrodymais turėtų vadovautis teismas? Kurio momento (ieškinio pareiškimo, sprendimo priėmimo ar kt.) turto vertę reikia vertinti?

Egzaminuojamojo kodas _____
Baudžiamosios teisės ir proceso užduotis
2025 m. gegužės 23 d.

Apylinkės teisme nagrinėjama baudžiamoji byla, kurioje P. D. kaltinamas pagal BK 284 straipsnį tuo, kad 2023-06-03 5. 30 val., automobiliu VW Golf privažiavęs prie miesto centre esančio viešbučio „Ž“ įėjimo durų, neišlipdamas iš automobilio, atsidaręs automobilio langą, ne mažiau kaip tris kartus iššovė iš pneumatinio ginklo į viešbučio įėjimo duris, išmušdamas ertmes jų viršutinėje ir apatinėje dalyje bei durų apdailos kraštuose, taip sugadino viešbučiui „Ž“ priklausantį 2 300 Eurų vertės turtą bei tokiu būdu, viešoje vietoje, įžūliu elgesiu ir vandališkais veiksmais, demonstravo nepagarbą aplinkai bei aplinkiniams ir sutrikdė visuomenės rimtį ir tvarką.

Prokuroras prašo:

1) kaltinamąjį P. D. pripažinti kaltu pagal BK 284 straipsnį ir paskirti jam vienerių metų laisvės atėmimo bausmę;

2) šiuo nuosprendžiu paskirtą bausmę subendrinti su apylinkės teismo 2021 m. gruodžio 15 dienos nuosprendžiu paskirta bausme, kuriuo P. D. buvo pripažintas kaltu pagal BK 178 straipsnio 2 dalį ir jam paskirta dviejų metų laisvės atėmimo bausmė. Vadovaujantis BK 75 straipsnio 1, 2 dalimis paskirtos bausmės vykdymas atidėtas dvejiems metams.

P. D. paskirti galutinę subendrintą trejų metų laisvės atėmimo bausmę;

3) patenkinti civilinio ieškovo viešbučio „Ž.“ pareikštą civilinį ieškinį dėl 2 300 Eur turtinės žalos atlyginimo (byloje pateikti padarytos žalos dydį patvirtinantys dokumentai - sudaužytų durų stiklo paketų bei durų apdailos pakeitimo ir atstatymo darbų vertė – 2 300 Eur); priteisti 5 procentus metinių palūkanų nuo žalos atsiradimo iki visiško žalos atlyginimo;

4) prokuroro nutarimą dėl laikino nuosavybės teisių apribojimo kaltinamojo P. D. 2 500 Eur pinigineims lėšoms, rastoms ir paimitoms asmens kratos metu, iki nuosprendžio įsiteisėjimo palikti galioti, o nuosprendžiui įsiteisėjus šias lėšas nukreipti civilinio ieškinio atlyginimui.

Byloje nustatytais kaltinamojo P. D. įžūliais veiksmais, atliktais viešoje vietoje – važiuojamojoje gatvės dalyje, priešais viešbučio pastatą, esantį pačiame miesto centre, darbo dienos rytą, akivaizdžiai buvo pažeistos visuomenėje nustatytos bendros elgesio taisyklės, buvo demonstruojama nepagarba aplinkiniams (kitoje gatvės pusėje stovėjo automobilis su avarinėmis šviesomis, šaligatviu ėjo moteris; netoliese asmuo tvarkė šiukšliadėžę, į įvykio vietą dėl sugadinto turto buvo kviečiami policijos pareigūnai, peržiūrimi viešbučio apsaugos kamerų įrašai), ir taip sutrikdyta visuomenės rimtis bei tvarka. Nors nuteistojo veiksmai truko neilgai, o po šūvių automobilis iš karto nuvažiavo, tai nepaneigia viešosios tvarkos pažeidimo fakto ir nesumenkina sukeltų pasekmių. P. D., atlikdamas neteisėtus veiksmus, veikė tyčia, o jo veiksmų paskatos, pobūdis, pasirinkta vieša vieta pykčiui ir nepasitenkinimui išreikšti dėl viešbučio darbuotojų veiksmų, kai jis nakties metu, būdamas neblaivus ir agresyviai nusiteikęs, nebuvo įleistas į viešbutį, patvirtina, kad kaltinamasis suprato, jog dėl tokių jo veiksmų bus sutrikdyta visuomenės rimtis bei tvarka, ir norėjo taip veikti.

Gynyba prašo kaltinamojo veiksmus perkvalifikuoti iš BK 284 straipsnio į BK 187 straipsnio 3 dalį, nes kaltinamojo veiksmuose nenustatyti visi būtinieji viešosios tvarkos pažeidimo požymiai, t. y. jam inkriminuotos nusikalstamos veikos padariniai, - visuomenės rimties ar tvarkos sutrikdymas.

Gynėjo vertinimu, kaltinamojo šūvių paleidimas iš automobilio į pastatą ir durų sugadinimas negali būti vertinami kaip vandališki veiksmai. Be to, nustatyti kaltinamojo veiksmai viešoje vietoje buvo padaryti ankstų rytą, prie viešbučio, į kurio duris buvo šauta, nesant pašalinių asmenų; po šūvio niekas nei iš viešbučio personalo ar lankytojų, ar kitų aplinkinių į šūvius nesureagavo. Kiti byloje nustatyti asmenys šūvio metu buvo pakankamai toli nuo viešbučio pastato. Nustatyta, kad šūvis nesukėlė pakankamai stipraus garso, galėjusio atkreipti aplinkinių dėmesį, juos išgąsdinti ar priversti nerimauti dėl galimo realaus pavojaus; po atlikto šūvio automobilis nuvažiavo labai greitai. Akivaizdu, kad nebuvo sutrikdyta visuomenės rintis ir tvarka, todėl kaltinamasis galėtų atsakyti tik už sugadintą nedidelės vertės svetimą turtą. Be to, pripažinus jį kaltu dėl baudžiamojo nusižengimo padarymo bei paskyrus jam baudą, priešingai nei prašo prokuroras, nebūtų pagrindo šioje byloje paskirtą bausmę subendrinti su ankstesniu nuosprendžiu kaltinamajam paskirta bausme.

Be to, gynėjas prašo civilinį ieškinį tenkinti iš dalies. Atkreipia teismo dėmesį į tai, kad byloje yra pateikti dokumentai, jog viešbučio pastatas buvo apdraustas ir draudimo bendrovė išmokėjo 2000 Eur draudiminę išmoką. Esant tokiai situacijai, kai priteistina suma lieka tik 300 Eur, nėra pagrindo palikti galioti ir prokuroro nutarimu paskirtą laikiną nuosavybės teisių apribojimą kaltinamojo piniginiams lėšoms, todėl šis apribojimas turi būti panaikintas.

Klausimai:

1. Vadovaudamiesi BK normomis, kvalifikuokite kaltinamojo nusikalstamus veiksmus. Išdėstykite išsamius jūsų pateikto nusikalstamos veikos teisinio vertinimo motyvus.
2. Ar šiuo atveju turėtų būti bendrinamos keliais nuosprendžiais P. D. paskirtos bausmės ir kodėl? Kokios bausmių bendrinimo taisyklės turėtų būti taikomos? Vadovaudamiesi įstatymo nustatytomis bausmių skyrimo taisyklėmis, paskirkite kaltinamajam P. D. bausmę, surašydami nuosprendžio rezoliucinę dalį (nurodykite ir bausmės pradžios laiką).
3. Koks teismo nuosprendyje turėtų būti priimtas sprendimas dėl pareikšto byloje civilinio ieškinio? Ar šiuo atveju priteistinos procesinės palūkanos? Nepriklausomai nuo jūsų atsakymo, nurodykite nuo kurio momento teismas, priimdamas nuosprendį ir priteisdamas (ne)turtinės žalos atlyginimą, turi skaičiuoti procesines palūkanas? Atsakymą pagrįskite įstatymo nuostatomis bei kasacinio teismo suformuotomis taisyklėmis.
4. Koks teismo nuosprendyje turėtų būti priimtas sprendimas dėl laikinųjų nuosavybės teisių apribojimo taikymo? Išdėstykite išsamius jūsų pateikto atsakymo motyvus, remdami BPK nuostatomis.